28/10/2025

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης από το Βουκουρέστι προς τις “άτακτες φωνές” που αμφισβητούν την ευθύνη της Μητρός Εκκλησίας

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Η θεσμική των αρχή και διάρθρωσις υπάρχει μόνον εκ της εξαντλητικής προνοίας της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας τόνισε από το Βουκουρέστι ο Οικουμενικός Πατριάρχης

Πανηγυρική συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου του Πατριαρχείου Ρουμανίας προς τιμήν του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου πραγματοποιήθηκε το πρωί της Τρίτης, 28 Οκτωβρίου 2025, στην αίθουσα “Πατριάρχης Θεόκτιστος” του Πατριαρχικού Μεγάρου στο Βουκουρέστι.

Τον Προκαθήμενο της Ορθοδοξίας υποδέχθηκε ο Μακαριώτατος Πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου, Πατριάρχης Ρουμανίας κ.κ. Δανιήλ. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης απηύθυνε Νουθετήριο Λόγο κατά την πανηγυρική συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου της κατά Ρουμανία Ορθοδόξου Εκκλησίας, ευχαριστώντας τον Προκαθήμενο Αυτής, αδελφό Πατριάρχη κ.κ. Δανιήλ, “διὰ τὴν ὅλην του θετικὴν συμβολὴν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικῶς δρώμενα”.

Ο Παναγιώτατος αρχικά αναφέρθηκε στην ιερά παράδοση της Εκκλησίας όπως αυτή διαμορφώθηκε στην ιστορικό χρόνο της Εκκλησίας. *“Οὐδεμία ἀπὸ τῶν μεγάλων ἕως τῶν μικρῶν τῆς Ἐκκλησίας πτυχῶν ὑπάρχει μακρὰν ἢ πέραν τῆς Ἁγίας ἡμῶν Παραδόσεως. Ἅπαντα διέπονται, περικρατοῦνται, συντηροῦνται, ἐπαυξά-νονται, ἀνακαινίζονται, πολυπλασιάζονται καὶ παραδίδονται ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸ ἱστορικόν της εἶναι διὰ αὐτῆς”,* τόνισε.

Η Πενταρχία

Αναφορά έκανε και στον ρόλο της Μητρός Εκκλησίας στον θεσμό της Πενταρχίας υπογραμμίζοντας ότι: *” Τούτου τοῦ ἱεροῦ καὶ πανσέμνου τῆς Ἐκκλησίας σχήματος ἐτέθη διάκονος καὶ ὑπηρέτης, μετὰ συνειδήσεως καὶ ἐπιμονῆς, ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως. Αὐτὴν τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ λαχοῦσαν σταυρεπίστεγον τιμὴν αἰῶνας ἤδη παμπόλ-λους ὑπηρετεῖ μετὰ συνεπείας καὶ πιστότητος ἕκαστος τῶν ἀναβαινόντων τὸν Γολγοθᾶν τοῦ*

Πατριαρχικοῦ Συνθρόνου τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων, ἀφορῶν εἰς τὸν Ἀναστάντα Χριστόν, τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς Βασιλείας αὐτοῦ. Ἡ ἀνάβασις αὕτη εἰς τὴν ἱστορικὴν πορείαν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὑπῆρξε καὶ ἡ πίστωσις τῆς ἀληθείας τοῦ κηρύγματός της, καθὼς ἕκαστος τῶν Πατριαρχῶν, κατὰ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεώς του, ὑπηρέτει εὐχαρίστως τὸ μυστήριον τοῦτο τῆς εὐθύνης.

Ἔστω καὶ ἐὰν αἱ ἱστορικαὶ συγκυρίαι καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ πολιτειακὴ συγκρότησις συνέβαλλον εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῆς προεξαρχούσης ἐν τιμῇ θέσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντι-νουπόλεως, ἡ μετὰ πολλοῦ ζήλου, πίστεως, θυσιῶν, κόπων καὶ ἀκριβείας ἐνάσκησις τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνατεθεισῶν εὐθυνῶν καθιέρωσαν καὶ ἐδραίωσαν ἀδιασείστως ἐν τῇ πράξει τὰ ἀνωτέρω.

Ἡ συμφωνία καὶ σύμπραξις, ὡς μία ψυχὴ καὶ ἕν ὅλον, τῶν τεσσάρων Πατριαρχῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, ἕνεκα τῶν καιρικῶν περιπετειῶν, διεμόρφωσαν ἦθος καὶ πορείαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικήν ζωήν. Ἡ περὶ τοὺς Λαοὺς καὶ τὰ διαμορφούμενα Ἔθνη τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου μέριμνα καὶ πρόνοια τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, διὰ τὴν μετάβασίν των ἐκ τῆς πίστεως τῶν εἰδώλων εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἐνσωμάτωσίν των εἰς τὸ ἑνιαῖον σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, πλὴν τῶν ἄλλων, κυρίως ἐγένετο μακρὰν κριτηρίων ἰδιοτελείας καὶ σκοπιμότητος".

Η Μήτηρ Εκκλησία και η μεταποίηση του πικρού σε γλυκύ

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρθηκε στον λόγο του και προς τις ενδορθόδοξες μεταβολές που έγιναν με εθνοτικά κυρίως κριτήρια κατά τον 19ο αιώνα. *“Ἀσφαλῶς, καὶ τὰ διάφορα κοινωνικοφιλοσοφικά, καὶ ὄχι μόνον, ρεύματα εἰς τὸ διάβα τῶν χρόνων -καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὸν δέκατον ἔνατον αἰῶνα- ἐπέβαλον ἴσως καὶ βεβιασμένας μεταβολὰς εἰς τὸ ἐνδορθόδοξον γίγνεσθαι. Ὅμως, ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως γνωρίζει νὰ μεταποιῇ τὸ πικρὸν εἰς γλυκὺ καὶ νὰ ποιῇ μητρικῶς τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν, ἀποδεικνύουσα ἐν τῇ μακροθυμίᾳ καὶ συγκαταβάσει της ὅτι πράγματι ὑπάρχει καὶ παραμένει ἡ κοινὴ Μήτηρ τῶν Ὀρθοδόξων. Οὕτω, μακρὰν καὶ πέραν τῆς πλάνης καὶ ἐκπτωτικῆς θεωρήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων μετ᾽ ἐθνοτικῶν κριτηρίων, ἑτόλμα καὶ διηυθέτει τὰς ἀναφυομένας, ἔστω καὶ ἐκ ταπεινῶν κριτηρίων καὶ κινήτρων, προβληματικὰς καταστάσεις. Προσέ-βλεπεν εἰς τὸ μεῖζον, ἤτοι εἰς τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν πιστῶν, καὶ ὑπερέβαινεν ἑαυτήν. Ἀπεμειοῦτο κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ηὔξανεν ἐν ἀληθείᾳ, ἐν χάριτι, ἐν ἀγάπῃ, ἐν ἁπλότητι καὶ μεγαλωσύνῃ”.*

Απάντηση στις “άτακτες φωνές”

Στις “φωνές” οι οποίες υποστηρίζουν ότι η Μήτηρ Εκκλησία έχει απωλέσει την ευθύνη της, ο Οικουμενικός Πατριάρχης απάντησε:

“Δὲν χρειάζεται νὰ εἴπωμεν, καθὼς τυγχάνει κατανοητὸν μετὰ παρέλευσιν τόσων πολλῶν χρόνων ὑπὸ πάντων, ὅτι δὲν προσέφερεν οὐδὲν θετικὸν ἡ μεταβολὴ τῶν κριτηρίων ἀπὸ ἐνορίων εἰς ἐθνοτικά. Εἶναι ἀδιανόητον καὶ ἐν πολλοῖς μακρὰν τῆς πίστεως ἡ ὕπαρξις τόσων Ὀρθοδόξων καὶ ἐν ἐκκλησιαστικῇ κοινωνίᾳ τελούντων Ἐπισκόπων εἰς τὴν αὐτὴν περιοχήν. Δὲν δυνάμεθα νὰ αἰτιολογῶμεν μετὰ νεολογισμῶν καὶ ἀκροβασιῶν τὰ ἀναιτιολόγητα. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβιβάσωμεν εἰς τὸ αὔριον τῆς Ἐκκλησίας, ὡς δῆθεν παράδοσιν, τὸ παρένθετον καὶ λανθασμένον. Παράδοσις τυγχάνει μόνον τὸ ὀρθὸν καὶ οὐχὶ τὸ ἀπόβλητον.

Ἐνταῦθα ἐπισημειοῦται πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦτο σῶμα τὸ ἄλγος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ὁ βαθύτατος προβληματισμός της διὰ τὰς ἀτάκτους, πλὴν πυκνουμένας φωνάς, ἐνίων κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν τάχα ἀπώλειαν τῆς μέχρι τοῦ νῦν κεκληρονομημένης εὐθύνης της, καθὼς εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ὑπ᾽ αὐτῶν λεγομένην «μετακωνσταντίνειον» περίοδον. Ἐὰν ἰσχύῃ τὸ κατ᾽ αὐτοὺς ὑποστηριζόμενον, τότε πῶς δύνανται αἱ Ἐκκλησίαι αὗται νὰ ὑφίστανται;

Ἡ θεσμική των ἀρχὴ καὶ διάρθρωσις ὑπάρχει μόνον ἐκ τῆς ἐξαντλητικῆς προνοίας τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ὑποστηρίζοντες τὰ τοιαῦτα, φθείρουν ἑαυτὰς καὶ συμβάλλουν ἀρνητικῶς εἰς τὸ σήμερον τῆς Ἐκκλησίας. Ὅμως δὲν ἀνησυχοῦμεν διὰ τὸ αὔριον, διότι τὸ Εὐθὲς Πνεῦμα τὸ συγκροτοῦν τὸν ὅλον θεσμόν της, θὰ ἀποκαθάρῃ τὰ ζιζάνια ἐκ τοῦ σίτου καὶ θὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς ἐπιγινομένους τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς ἔνζυμον καὶ εὐώδη. Λυπούμεθα διότι ἀναγκαζόμεθα νὰ ἐπισημάνωμεν τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ δὲν διέρχεται ἀπὸ τὸν ἠθμὸν τῆς ἀληθείας τὸ πεπλανημένον θεώρημα ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἀπώλεσε τὴν «ἔκκλητον» εὐθύνην καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέοντα.

Στῶμεν καλῶς καὶ μετὰ φόβου, ἀδελφοὶ ἐν Κυρίῳ ἠγαπημένοι”.

Φωτογραφίες: Νίκος Παπαχρήστου

Αναλυτικά ο Νουθετήριος Λόγος κατά την πανηγυρική συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου του Πατριαρχείου Ρουμανίας:

«Οὕτω τοιγαροῦν φρονῶν καὶ πιστεύων κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας...τὰς ἁγίας καὶ οἰκουμενικὰς ἑπτὰ συνόδους, τὰς μὲν ὡς διδασκάλους, τὰς δὲ ὡς προμάχους τῆς εὐσεβείας, ἀποδεχό[μεθα] καὶ περιέπ[ομεν]˙ δι᾽ αὐτῶν γὰρ πᾶσα καινοτομία καὶ αἵρεσις ἀπελαύνεται, τὸ δὲ τῆς ὀρθοδοξίας ἀκήρατον καὶ ἀρχαιοπαράδοτον φρόνημα ταῖς τῶν εὐσεβούντων ψυχαῖς εἰς ἀδίστακτον σεβασμιότητα καθιδρύνεται»[1].

Μακαριώτατε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ κ. Δανιήλ, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας,

Τιμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιρεῖς,

Ἐναρχόμενοι τοῦ πατρικοῦ καὶ ἀδελφικοῦ ἡμῶν νουθετηρίου λόγου πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς σεβασμίας ἱεραρχίας τῆς κατὰ Ρουμανίαν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐθεωρήσαμεν φρόνιμον νὰ προτάξωμεν τὴν ἐν συντόμῳ κωδικοποίησιν τοῦ ἐν Ἁγίοις προκατόχου ἡμῶν Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως – Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, Φωτίου τοῦ Μεγάλου, περὶ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀξίαν τῆς παραδόσεως εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς.

Αὕτη ἡ Ἁγία παράδοσις, Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ ἐν Κυρίῳ ἠγαπημένοι καὶ περιπόθητοι, εἶναι ὁ στῦλος, τὸ ἑδραίωμα, ὁ δοξασμός, ὁ ἔπαινος καὶ ἡ ἀειτρόφος πηγὴ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως. Πάντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τυγχάνουν Θεοπαράδοτα, Ἀποστολοπαράδοτα, Πατροπαράδοτα.

Οὐδεμία ἀπὸ τῶν μεγάλων ἕως τῶν μικρῶν τῆς Ἐκκλησίας πτυχῶν ὑπάρχει μακρὰν ἢ πέραν τῆς Ἁγίας ἡμῶν Παραδόσεως. Ἅπαντα διέπονται, περικρατοῦνται, συντηροῦνται, ἐπαυξά-νονται, ἀνακαινίζονται, πολυπλασιάζονται καὶ παραδίδονται ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸ ἱστορικόν της εἶναι διὰ αὐτῆς. Μέγα τὸ μυστήριον καὶ ὑπερφυές: Πῶς εἰς διαφόρους καιρούς, τόπους συνθήκας, γενεάς, καὶ διὰ διαφόρων τρόπων παραδίδεται ἀλώβητος ἡ ἀλήθεια τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. Πῶς ὁ ἐν Τριάδι ὑπάρχων Θεός, ὁ ἀκαταληψίᾳ νοούμενος καὶ δι᾽ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἱλασμόν τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν ἐξαποστείλας, ἐμφανίζει διὰ τῆς Θείας εὐχαριστίας πάλιν καὶ πάλιν καὶ διαρκῶς ἑαυτὸν εἰς τὸν κόσμον. Πῶς τὸ συνέχον καὶ ζωοποιοῦν τὸ ἅπαν τῆς Ἐκκλησίας Παράκλητον Πνεῦμα ἐνεργεῖ διὰ «παραδόξων». Πῶς ἡμεῖς οἱ καταξιωθέντες, χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἀποστολικῶν χαρισμάτων, ἐν συγχορδίᾳ καὶ συνοδοιπορίᾳ μὲ τὸν περιούσιον τοῦ Κυρίου Λαόν, ὑπηρετοῦμεν τὰ ἄρρητα καὶ ἀγγέλοις ἀπροσπέλαστα.

Αὐτῆς τῆς ὑπερφυοῦς δωρεᾶς ὑπάρχομεν μέτοχοι καὶ διάκονοι. Αὐτῆς τῆς εὐθύνης εἴμεθα κληρονόμοι. Αὐτῆς τῆς πίστεως ὑπηρέται. Αὐτῆς τῆς μεγάλης καὶ αἰωνίου χαρᾶς μέτοχοι ἀπὸ τῶν παρόντων.

Βεβαίως, προϋπόθεσις διὰ τὴν γεῦσιν καὶ μετοχὴν εἰς τὸ μέγα τοῦτο καὶ παρ' ἀξίαν ἡμῶν μυστήριον ὑπάρχει ἡ πίστις, συμμεμειγμένη μὲ τὴν ταπείνωσιν, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀγάπην. Ἄνευ αὐτῶν εἰς κενὸν κοπιῶμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰ ἄδυτα τοῦ μυστηρίου τούτου καὶ νὰ γίνωμεν μεταλαμπαδευταὶ τῆς παραδόσεως πρὸς τοὺς ἐπιγινομένους.

Ἐὰν ἀναλογισθῶμεν τὴν πορείαν τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἐπέκεινα μέχρι τῆς σήμερον, θὰ ἴδωμεν ὥρας καὶ περιόδους εὐτυχεῖς καὶ δυστυχεῖς, κατὰ τὰ ἀνθρωπίνως σταθμιζόμενα. Θὰ ἴδωμεν τὴν Ἐκκλησίαν πορευομένην «διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας» (Κορ. Β΄ ς΄, 8), ὅμως, ἐν τέλει, θὰ κατανοήσωμεν ὅτι ὁ Κύριος οὐκ ἐᾷ ἡμᾶς ὀρφανούς κατὰ τὴν

ἐπαγγελίαν του καὶ ὅτι ὁ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.

Ἐξοφθάλμως καὶ ἄνευ ἰδιαζούσης σπουδῆς κατανοοῦμεν ὅτι παρ᾽ ὅλην τὴν ἡμετέραν μικρότητα, ἡ Ἐκκλησία πορεύεται μεταξὺ τῶν συμπληγάδων τοῦ κόσμου καὶ τῶν πειρασμῶν˙ τοῦ διλήμ-ματος μεταξὺ ἐφημέρου καὶ αἰωνίου˙ μεταξὺ τοῦ δέοντος καὶ τῆς πραγματικότητος˙ μεταξὺ τοῦ ἀνθρωπίνου καὶ τοῦ θείου˙ μεταξὺ τοῦ ὁρωμένου καὶ τοῦ νοουμένου.

Εἶναι τῷ ὄντι ἀληθὲς ὅτι τὸ ὡραιότερον ταξείδιον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ διά τῆς νηός τῆς Ἐκκλησίας. Ἓν ταξείδιον πλῆρες ἐνδιαφερόντων, ἀσφαλές, ἀλλὰ συνάμα καὶ περιπετει-ῶδες. Ταξείδιον, ἐκ τῶν ἐντεῦθεν εἰς τὸ ἐπέκεινα. Ταξείδιον, συναρμόζον τὸν κατατετμημένον χρόνον εἰς ἕν. Εἰς τὸ ταξείδιον τῆς Ἐκκλησίας ὁ κατ᾽ ἄνθρωπον ἐπιμερισμὸς τοῦ χρόνου εἰς τμήματα ἐξαλείφεται, ἀφοῦ συμμείγνυται τὸ παρελθὸν μὲ τὸ μέλλον καὶ τὸ παρὸν γίνεται ἡ ἑνοποιός πρὸς τοῦτο γέφυρα. Ὅσοι δὲν ἐπιλέγουν τὸ ταξείδιον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς νηός, ἐξ ἐλευθέρας των ἐπιλογῆς, ἀσφαλῶς δὲν ἔχουν εὐθύνην, ἀφοῦ δὲν ἔχουν γευθῆ τὴν ἐδωδὴν τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἂς μακαρίσωμεν, ἀδελφοί, ἑαυτοὺς διὰ τὴν γεῦσιν τῶν ἀπορρήτων καὶ ἂς ἀναλογισθῶμεν τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης ἐκ τῆς προσγενομένης εἰς ἡμᾶς τιμῆς νὰ εἴμεθα Ἐπίσκοποι τῆς κατὰ Ἀνατολὰς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ˙ τῆς ἀληθευούσης Ἐκκλησίας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς διακονίας, τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ζῶντος καὶ κηρυττομένου Εὐαγγελίου, διὰ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας τῶν Ἁγίων της. Τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἄγεται Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ καὶ δὲν μεθίσταται οὐδ᾽ ἐπ᾽ ἐλάχιστον ἐκ τῶν παραδεδομένων. Τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις πορεύεται τὴν ὁδὸν αὐτῆς χαίρουσα πρὸς τὰ ἔσχατα καὶ διαρκῶς ἔχουσα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ της τὴν μνήμην καὶ τὴν ἐμπειρίαν τοῦ παρελθόντος. Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεοτόκου Μαρίας, τῶν Προφητῶν, τῶν Ἀποστόλων, τῶν Μαρτύρων, τῶν Ἱεραρχῶν, τῶν Δικαίων, τῶν Ὁσίων, τῶν γνωστῶν καὶ τῶν ἀγνώστων, τῶν πτωχῶν τῷ πνεύματι καὶ τῶν σοφῶν• ἐν ἑνὶ λόγῳ, τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας εἴμεθα μέτοχοι καὶ αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν εὐαγγελιζόμεθα. «Ἕκαστος [ἐξ ἡμῶν] ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ τῷ Θεῷ» (Κορ. Α΄ ζ΄, 24).

Ἡ ὀροθεσία τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰ περὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀκρίβειαν αὐτῆς δὲν ἐγκλείεται μόνον εἰς θεωρητικὰς ἀρχὰς ἄνευ ἀντικρίσματος εἰς τὸν καθ᾽ ἡμέραν βίον της ἐν τῷ συνόλῳ καὶ εἰς τὸν καθέκαστον τῶν πιστευόντων. Ὅ,τι ἀπορρέει ἐκ τῆς πίστεως καταλαμβάνει πᾶσαν πτυχὴν τοῦ ἀνθρωπίνου εἶναι. Ἡ ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν εἰς τὸ ὑπέρ φύσιν μετάβασις τῶν πιστῶν, ἕνεκα τῆς θείας καὶ Δεσποτικῆς Οἰκονομίας, δὲν εἶναι σύστημα θεωρητικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ ζωὴ καὶ ἁγιασμὸς μετὰ κόπου. Εἶναι ἄρσις του Σταυροῦ ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς Ἀναστάσεως. Εἶναι πορεία πρὸς Ἐμμαοὺς μετὰ καιομένης καρδίας. Εἶναι ἀποκαραδοκία τῶν ἐσχάτων. Εἶναι κραυγή, πάλλουσα ἐκ ζωῆς, «ναὶ ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ» (Ἀπ. κβ΄, 20).

Διὰ τὴν περικράτησιν τῶν ὅρων τούτων ἐτέθησαν ἀρχαὶ καὶ ἔνθεσμοι βάσεις διὰ τὴν συγκρότησιν καὶ εὐστάθειαν τοῦ εὐχαριστιακοῦ σώματος. Ἅπαντα μετὰ προσοχῆς καὶ περισκέ-ψεως διὰ τοῦ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος ᾠκοδομήθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐξ ἀποστολικῆς ἀρχῆς, ὁ εὐαγγελιζόμενος τὴν ἀλήθειαν κόσμος διεμερίσθη εἰς τμήματα εὐθύνης. Οὕτως καθιερώθησαν Ἐπισκοπαί, καὶ ἐς ὕστερον αἱ πατριαρχικαὶ δικαιοδοσίαι πρὸς εὐχερεστέραν διεξαγωγὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ κατανομὴν τῆς ποιμαντικῆς προνοίας. Οἱ συγκροτοῦντες τὰς Ἁγίας καὶ Οἰκουμενικὰς Συνόδους μετέφερον εἰς αὐτὰς τὴν ἁγιοπνευματικὴν αὐτῶν ἐμπειρίαν, τοὺς προβληματισμοὺς, τὰς ζωτικὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς κινδύνους. Ἐξηρεύνων ἐξερευνήσεις διὰ τὴν ὑπέρβασιν τῶν ἀδιεξόδων διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ. Συνεζήτουν ἐν ἀληθείᾳ, ἐν πραότητι καὶ ἐν ἐντάσει πρὸς ἀνεύρεσιν λύσεων. Διεφώνουν πρὸς στιγμὴν καὶ ἠκολούθουν τὴν πλειοψηφήσασαν ἄποψιν ἐν τέλει.

Ταύτης τῆς πνευματοφόρου παραγωγῆς καρπὸς ὑπάρχει ἡ ἱεραρχικὴ δομὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ εὐλογημένος καὶ ἑδραῖος θεσμὸς τῆς Πενταρχίας. Τούτου τοῦ ἱεροῦ καὶ πανσέμνου τῆς Ἐκκλησίας σχήματος ἐτέθη διάκονος καὶ ὑπηρέτης, μετὰ συνειδήσεως καὶ ἐπιμονῆς, ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως. Αὐτὴν τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ λαχοῦσαν σταυρεπίστεγον τιμὴν αἰῶνας ἤδη παμπόλ-λους ὑπηρετεῖ μετὰ συνεπείας καὶ πιστότητος ἕκαστος τῶν ἀναβαινόντων τὸν Γολγοθᾶν τοῦ Πατριαρχικοῦ Συνθρόνου τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων, ἀφορῶν εἰς τὸν Ἀναστάντα Χριστόν, τὸν καθήμενον ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς Βασιλείας αὐτοῦ. Ἡ ἀνάβασις αὕτη εἰς τὴν ἱστορικὴν πορείαν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὑπῆρξε καὶ ἡ πίστωσις τῆς ἀληθείας τοῦ κηρύγματός της, καθὼς ἕκαστος τῶν Πατριαρχῶν, κατὰ τὸ μέτρον τῆς δυνάμεώς του, ὑπηρέτει εὐχαρίστως τὸ μυστήριον τοῦτο τῆς εὐθύνης.

Ἔστω καὶ ἐὰν αἱ ἱστορικαὶ συγκυρίαι καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ πολιτειακὴ συγκρότησις συνέβαλλον εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῆς προεξαρχούσης ἐν τιμῇ θέσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντι-νουπόλεως, ἡ μετὰ πολλοῦ ζήλου, πίστεως, θυσιῶν, κόπων καὶ ἀκριβείας ἐνάσκησις τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀνατεθεισῶν εὐθυνῶν καθιέρωσαν καὶ ἐδραίωσαν ἀδιασείστως ἐν τῇ πράξει τὰ ἀνωτέρω.

Ἡ συμφωνία καὶ σύμπραξις, ὡς μία ψυχὴ καὶ ἕν ὅλον, τῶν τεσσάρων Πατριαρχῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, ἕνεκα τῶν καιρικῶν περιπετειῶν, διεμόρφωσαν ἦθος καὶ πορείαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικήν ζωήν. Ἡ περὶ τοὺς Λαοὺς καὶ τὰ διαμορφούμενα Ἔθνη τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου μέριμνα καὶ πρόνοια τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, διὰ τὴν μετάβασίν των ἐκ τῆς πίστεως τῶν εἰδώλων εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ἐνσωμάτωσίν των εἰς τὸ ἑνιαῖον σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, πλὴν τῶν ἄλλων, κυρίως ἐγένετο μακρὰν κριτηρίων ἰδιοτελείας καὶ σκοπιμότητος. Οὐδόλως καὶ οὐδέποτε ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντι-νουπόλεως ἐξέλαβε τὴν θέσιν της ὡς μείζονα εἰς δικαιώματα, ἀλλὰ μόνον ὡς τοιαύτην ἐν τῇ διακονίᾳ τῶν ἐλαχίστων. Πρὸς τοῦτο καὶ ἐξήντλησεν ἑαυτὴν εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ˙ εἰς τὴν διδασκαλίαν ἐν τῇ πράξει τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς˙ εἰς τὴν ἐδραίωσιν τῶν ἀναλόγων δομῶν˙ εἰς τὴν μεταχύμευσιν τοῦ πηγαίου πολιτιστικοῦ της ἤθους˙ εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς γλώσσης, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, ὡς φυσικῶν παρεπομένων τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀληθείας. Καὶ ταῦτα πάντα ἄνευ μεγαλορρημοσύνης καὶ καυχήσεως, καθὼς δὲν ᾐσθάνθη καὶ δὲν συμπεριεφέρθη ὡς ἡγεμονίς, ἀλλὰ μόνον ὡς γνησία μήτηρ τῶν ἐμπεπιστευμένων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τέκνων της.

Αὐτοῦ τοῦ ἤθους ἀπόρροια ἦτο ἡ αὐτόθροος καλλιέργεια τῶν ποιμαινομένων μετ' ἐλευθερίας καὶ ἐμφυσήσεως πνεύματος συνέσεως διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς διεξαγωγῆς τοῦ καθ' ἡμέραν ἐκκλησιαστικοῦ βίου.

Πρὸς τοῦτο, καὶ ὅταν ἐβεβαιοῦτο ὅτι εἶχον διαμορφωθῆ αἱ κατάλληλοι συνθῆκαι διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον πορείαν τῶν κατ' αὐτὴν ἐκκλησιαστικῶν ἐπαρχιῶν, ἐχρησιμοποίει τὰς ἐνυπαρ-χούσας διαβεβαθμισμένας δυνατότητας πρὸς καθορισμὸν τῆς ἐσωτερικῆς των ζωῆς μετὰ μητρικῆς χαρᾶς διὰ τὴν ἐνηλικίωσιν καὶ προκοπὴν τῶν τέκνων της.

Ἀσφαλῶς, καὶ τὰ διάφορα κοινωνικοφιλοσοφικά, καὶ ὄχι μόνον, ρεύματα εἰς τὸ διάβα τῶν χρόνων -καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὸν δέκατον ἔνατον αἰῶνα- ἐπέβαλον ἴσως καὶ βεβιασμένας μεταβολὰς εἰς τὸ ἐνδορθόδοξον γίγνεσθαι. Ὅμως, ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως γνωρίζει νὰ μεταποιῇ τὸ πικρὸν εἰς γλυκὺ καὶ νὰ ποιῇ μητρικῶς τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν, ἀποδεικνύουσα ἐν τῇ μακροθυμίᾳ καὶ συγκαταβάσει της ὅτι πράγματι ὑπάρχει καὶ παραμένει ἡ κοινὴ Μήτηρ τῶν Ὀρθοδόξων. Οὕτω, μακρὰν καὶ πέραν τῆς πλάνης καὶ ἐκπτωτικῆς θεωρήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων μετ' ἐθνοτικῶν κριτηρίων, ἑτόλμα καὶ διηυθέτει τὰς

ἀναφυομένας, ἔστω καὶ ἐκ ταπεινῶν κριτηρίων καὶ κινήτρων, προβληματικὰς καταστάσεις. Προσέ-βλεπεν εἰς τὸ μεῖζον, ἤτοι εἰς τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν τῶν πιστῶν, καὶ ὑπερέβαινεν ἑαυτήν. Ἀπεμειοῦτο κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ηὔξανεν ἐν ἀληθείᾳ, ἐν χάριτι, ἐν ἀγάπῃ, ἐν ἁπλότητι καὶ μεγαλωσύνῃ.

Ἐκ τῆς μητρῴας φύσεώς της προέκυψαν, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀντιφωνήσει κατὰ τὴν ὑφ᾽ Ὑμῶν θερμὴν ἡμετέραν ὑποδοχὴν ἐσημειώσαμεν, τὰ οὕτω καλούμενα «αὐτοκέφαλα» σχήματα τῶν κατὰ τόπους ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἀποκεντρωτικῆς προο-πτικῆς ἐκκλησιαστικὴ διάρθρωσις τυγχάνει ἀσφαλῶς ταυτόσημος τοῦ εἶναι τῆς Ἐκκλησίας, πάντοτε ὅμως, ἐν τῇ ἀσφαλείᾳ τῆς ἑνότητος καὶ τῆς ὁμοψυχίας. Τὰ σχήματα αὐτὰ ὑπηρετοῦν τὴν Ἐκκλησίαν˙ δὲν προηγοῦνται καὶ δὲν ὑπερέχουν αὐτῆς καὶ ἀσφαλῶς δὲν νοοῦνται αὐτοτελῶς. Ἀτυχῶς, ἡ πρὸς εὐχέρειαν τῶν πραγμάτων κατασταθεῖσα εὐκαιρία αὕτη ἐπ᾽ ἀναφορᾷ πάντοτε πρὸς μέλλουσαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, παρενοήθη˙ (ἀναγινώ-σκομεν παραθετικῶς καὶ τὸ σχετικὸν ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένου οἰκείου Πατριαρχικοῦ κειμένου˙) «ἐν πεποιθήσει καὶ ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ βεβαίως ὅτι καὶ ὑπὸ τῆς ὅλης Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐν Οἰκουμενικῇ ἢ καὶ μεγάλῃ ἄλλῃ Συνόδῳ ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ συνερχομένῃ καὶ τελειωτικῶς περὶ τῶν τοιούτων κατὰ τὴν κανονικὴν ἀκρίβειαν ἀποφασιζούσῃ, οὐκ ἄλλως τὰ ἀπὸ χρηστῆς προθέσεως ὑπὲρ τῆς ὠφελείας καὶ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας προτελεσθέντα κριθήσονται»•[2] καὶ ἐὰν θέλωμεν νὰ ἐκφρασθῶμεν ἐν ἀληθείᾳ, εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀντί διευκολύνσεως παρέσχε δυσκολίας. Κύριον ἀπότοκον τῆς δυσκολίας ταύτης τυγχάνει ἡ μετακύλισις τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπισκοποκεντρικῆς ἐκκλησιολογίας. Δὲν χρειάζεται νὰ εἴπωμεν, καθὼς τυγχάνει κατανοητὸν μετὰ παρέλευσιν τόσων πολλῶν χρόνων ὑπὸ πάντων, ὅτι δὲν προσέφερεν οὐδὲν θετικὸν ἡ μεταβολὴ τῶν κριτηρίων ἀπὸ ἐνορίων εἰς ἐθνοτικά. Εἶναι ἀδιανόητον καὶ ἐν πολλοῖς μακρὰν τῆς πίστεως ἡ ὕπαρξις τόσων Ὀρθοδόξων καὶ ἐν ἐκκλησιαστικῇ κοινωνίᾳ τελούντων Ἐπισκόπων εἰς τὴν αὐτὴν περιοχήν. Δὲν δυνάμεθα νὰ αἰτιολογῶμεν μετὰ νεολογισμῶν καὶ ἀκροβασιῶν τὰ ἀναιτιολόγητα. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβιβά-σωμεν εἰς τὸ αὔριον τῆς Ἐκκλησίας, ὡς δῆθεν παράδοσιν, τὸ παρένθετον καὶ λανθασμένον. Παράδοσις τυγχάνει μόνον τὸ ὀρθὸν καὶ οὐχὶ τὸ ἀπόβλητον.

Ἐνταῦθα ἐπισημειοῦται πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦτο σῶμα τὸ ἄλγος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ὁ βαθύτατος προβληματισμός της διὰ τὰς ἀτάκτους, πλὴν πυκνουμένας φωνάς, ἐνίων κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν τάχα ἀπώλειαν τῆς μέχρι τοῦ νῦν κεκληρονομημένης εὐθύνης της, καθὼς εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ὑπ᾽ αὐτῶν λεγομένην «μετακωνσταντίνειον» περίοδον. Ἐὰν ἰσχύῃ τὸ κατ᾽ αὐτοὺς ὑποστηριζόμενον, τότε πῶς δύνανται αἱ Ἐκκλησίαι αὗται νὰ ὑφίστανται;

Ἡ θεσμική των ἀρχὴ καὶ διάρθρωσις ὑπάρχει μόνον ἐκ τῆς ἐξαντλητικῆς προνοίας τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ὑποστηρίζοντες τὰ τοιαῦτα, φθείρουν ἑαυτὰς καὶ συμβάλλουν ἀρνητικῶς εἰς τὸ σήμερον τῆς Ἐκκλησίας. Ὅμως δὲν

ἀνησυχοῦμεν διὰ τὸ αὔριον, διότι τὸ Εὐθὲς Πνεῦμα τὸ συγκροτοῦν τὸν ὅλον θεσμόν της, θὰ ἀποκαθάρῃ τὰ ζιζάνια ἐκ τοῦ σίτου καὶ θὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς ἐπιγινομένους τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς ἔνζυμον καὶ εὐώδη. Λυπούμεθα διότι ἀναγκαζόμεθα νὰ ἐπισημάνωμεν τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ δὲν διέρχεται ἀπὸ τὸν ἠθμὸν τῆς ἀληθείας τὸ πεπλανημένον θεώρημα ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἀπώλεσε τὴν «ἔκκλητον» εὐθύνην καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέοντα.

Στῶμεν καλῶς καὶ μετὰ φόβου, ἀδελφοὶ ἐν Κυρίῳ ἠγαπημένοι. Σήμερον ὀφείλομεν νὰ θέσωμεν χεῖρα ἐπ᾽ ἄροτρον καὶ νὰ καλλιεργήσωμεν τὸ θεῖον γεώργιον μετ᾽ αὐταπαρνήσεως. Δὲν ἔχομεν τὴν πολυτέλειαν δι᾽ ἐσωτερικὰς διχοστασίας καὶ μάχας. Οἱ καιροὶ οὐ μενετοί. «Παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου», (Κορ. Α΄ ζ΄, 31) καὶ τὰ πάντα μεταβάλλονται ραγδαίως. Αἱ ἐξελίξεις μᾶς ὑπερβαίνουν. Ἡ ἀκαμψία καὶ ἐμμονὴ ἐπιβάλλεται νὰ δώσῃ τόπον εἰς τὴν σύνεσιν, εἰς τὴν φρόνησιν, εἰς τὴν ἀνοχήν. Ἂς ρίψωμεν τὰ δίκτυα ἐπανάγοντες εἰς τὸ βάθος. Ἂς ἀναλογισθῶμεν ὁ καθεὶς τὸ χρέος του ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας. Ἂς ἐξέλθωμεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἀπολωλότος. Ἂς χαρῶμεν διὰ τὴν εὕρεσιν τῆς ἀπολομένης δραχμῆς. Ἂς σταθμίσωμεν τὰς περιστάσεις. Ἂς παραμείνωμεν ἑδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι εἰς τὴν πίστιν, ὡς αὕτη ἄμεικτος καὶ ἀκεραία διεφυλάχθη ἕως τῆς σήμερον. Ἂς προσευχώμεθα νὰ τὴν παραδώσωμεν εἰς τοὺς ἑπομένους ἡμῶν «μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ᾽ ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος» (Ἐφ. ε΄, 27). Ἂς ἀναβαπτισθῶμεν εἰς τὸ εὐχαριστιακὸν ρεῖθρον της. Τὸ κέντρον τῆς Ἐπισκοπικῆς μας ζωῆς νὰ εἶναι ἡ θεία Εὐχαριστία. Ἐξ αὐτῆς καὶ δι᾽ αὐτῆς ἐκχέονται εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον τὰ ἐλέη τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καταθέτομεν ἐν κατακλείδι τὰς πολλὰς ἡμῶν εὐχαριστίας πρὸς τὸν Μακαριώτατον ἀδελφὸν Πατριάρχην κ. Δανιὴλ διὰ τὴν ὅλην του θετικὴν συμβολὴν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικῶς δρώμενα. Χαιρόμεθα, καθὼς ἀπηλαύσαμεν τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὴν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μεθ᾽ Ὑμῶν ἐν Χριστῷ κοινωνίαν καὶ ἀσπαζόμεθα ἕνα ἕκαστον φιλήματι ἁγίῳ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἐν Τριάδι δοξαζομένου Θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν.

___

[1] Φωτίου τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρχου τῆς Κων/πόλεως, Ἐκ τῆς πρὸς τὸν Μιχαὴλ τὸν Ἄρχοντα Βουλγαρίας Ἐπιστολῆς, Τί ἐστιν Ἔργον Ἄρχοντος, PG 102, 629D-632 Α.

[2] Ὑπ᾽ ἀριθ. πρωτ. 1579 καὶ ἀπὸ 30ῆς Ἰουλίου 1925 Σεπτὸν Πατριαρχικὸν Γράμμα, δι᾽ οὗ ἀνακοινοῦται τῇ Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ Ρουμανίας ἡ περικόσμησις αὐτῆς διὰ τῆς πατριαρχικῆς ἀξίας ἐν Ὀρθοδοξία (1925) σ. 46-47.